

Znate li što je
AKREDITACIJA ?

AKREDITACIJA* = POVJERENJE

u kompetentnost, osposobljenost, odnosno rezultate rada TOS-a

*akreditacija / ocjena treće strane, koja se odnosi na tijelo za ocjenu sukladnosti, a kojom se daje formalni dokaz njegove osposobljenosti za obavljanje određenih zadataka ocjene sukladnosti (HRN EN ISO/IEC 17000)

AKREDITACIJA JE:

- dragovoljna odluka rukovodstva / uprave tijela za ocjenu sukladnosti (TOS)
- vjerodostojan, međunarodno priznat dokaz osposobljenosti TOS-a za provedbu postupaka ocjenjivanja sukladnosti:
 - ispitivanja
 - umjeravanja
 - certifikacije (proizvoda, QMS, EMS, osoblja)
 - inspekcije
- uvjet za ovlaštenje / imenovanje / notifikaciju TOS-a prema EU direktivama / RH propisima

KOJE SU KORISTI OD AKREDITACIJE?

Gospodarstvo

Pouzdana ispitivanja i mjerenja smanjuju proizvodne troškove, nedostatke na proizvodima, pospešuju inovacije i pomažu pri odlučivanju i procjenjivanju rizika. Vjerodostojni certifikati za proizvode povećavaju povjerenje potrošača, korisnika proizvoda te povećaju konkurentnost na tržištu. Za sustave upravljanja vjerodostojni certifikati povećavaju povjerenje u poslovni sustav tvrtke i konkurentnost te olakšavaju pristup novim tržištima. Izborom akreditirane organizacije dobivaju se mjerodavni pružatelji usluga i pouzdani poslovni partneri. Budući da je ocjenjivanje obavilo nezavisno akreditacijsko tijelo, štedi se vrijeme i novac i smanjuje rizik poslovanja.

Akreditirana organizacija ocijenjena je i pod stalnim nadzorom HAA dok traje akreditacija. U slučaju primjedbi na rad akreditirane organizacije, HAA će postupiti u skladu s propisanim pravilima. Samo one organizacije koje je akreditirala HAA imaju pravo korištenja HAA znaka.

Tijela državne uprave

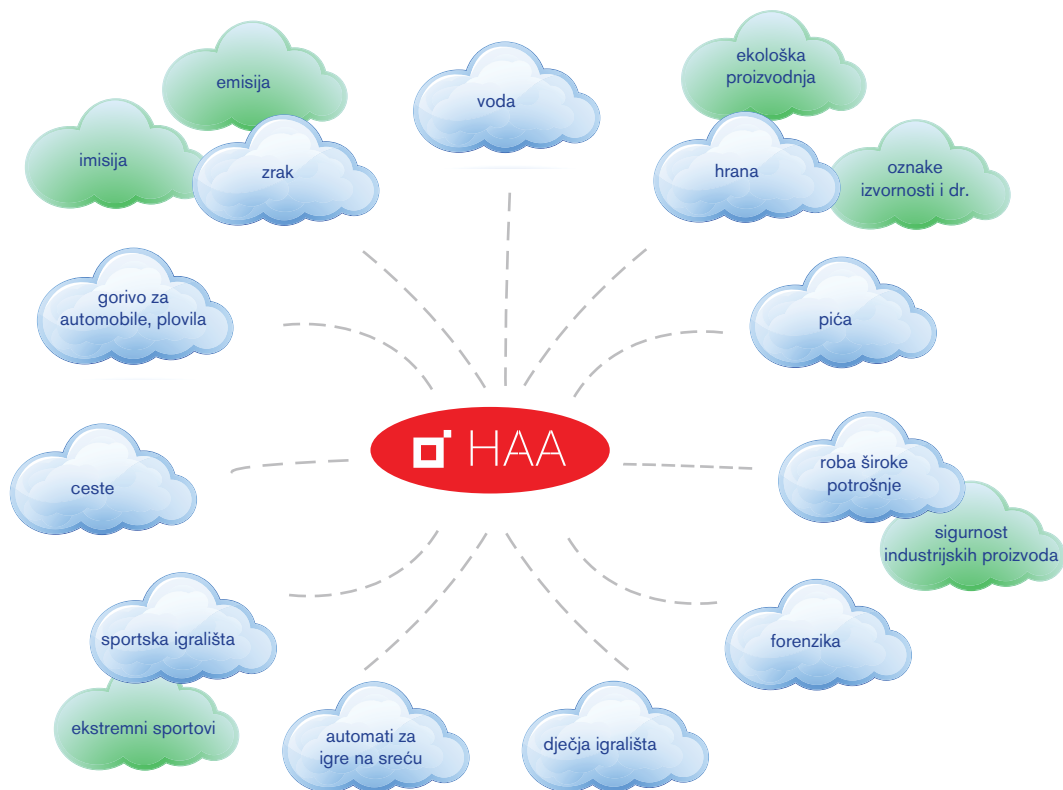
Akreditacija je međunarodno priznato sredstvo za osiguranje povjerenja u rad institucija, kojima je državna uprava dala ovlast za ispitivanja, mjerenja, certifikaciju i inspekciju, s ciljem zaštite javnih interesa.

Akreditirane organizacije

Akreditacija jamči podizanje razine organizacijske i tehničke osposobljenosti laboratorija, certifikacijskih i inspeksijskih organizacija.

Krajnji korisnici/potrošači i kupci

Akreditacija daje povjerenje u sigurnost i kvalitetu proizvoda i usluga, ako su isti ispitani, potvrđeni ili pod nadzorom kompetentnih organizacija koje zadovoljavaju međunarodno prihvaćene kriterije.

Ilustracija 1. Područja u kojima se koristi akreditacija - gospodarstvo, zaštita okoliša, zaštita zdravlja, zaštita potrošača

TKO PROVODI AKREDITACIJU ?

Akreditaciju provode nacionalna akreditacijska tijela. Svaka država ima jedno nacionalno akreditacijsko tijelo.

U Republici Hrvatskoj to je Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) koja je neovisna i neprofitna javna ustanova. HAA je osnovana radi provedbe hrvatskog tehničkog zakonodavstva koje je usklađeno s pravnom stečevinom Europske unije (acquis communautaire). Tehničkim se propisima uređuje sigurnost proizvoda i sloboda kretanja roba na unutarnjem tržištu, zaštita zdravlja građana, zaštita potrošača, zaštita okoliša i druga područja od javnog interesa.

Ocjenu sukladnosti proizvoda, procesa i usluga s tehničkim propisima i normama provode stručno i tehnički osposobljeni laboratoriji, certifikacijska i inspeksijska tijela. Međunarodno priznati način dokazivanja osposobljenosti za ocjenjivanje sukladnosti je akreditacija.

Akreditirana tijela daju povjerenje u usluge ispitivanja, certifikacije i inspekcije bez obzira radi li se o usluzi državnoj upravi (zakonom uređeno područje) ili naručitelju po ugovoru (dragovoljno područje).

HAA je nekomercijalna nacionalna akreditacijska ustanova i zadovoljava sve zahtjeve međunarodne i europske norme za akreditacijska tijela koja je u Republici Hrvatskoj prihvaćena kao hrvatska norma HRN EN ISO/IEC 17011.

▣ MISIJA, VIZIJA I CILJEVI HAA

MISIJA HAA

Osiguravanje stabilnog i kontinuiranog rada na provedbi vjerodostojnog (stručnog, nepristranog i neovisnog) sustava akreditacije u Republici Hrvatskoj sukladno europskim i međunarodnim pravilima.

HAA pruža visoku razinu kvalitete usluga svojim korisnicima i omogućava im da se, kroz priznavanje rezultata ispitivanja, umjeravanja, inspekcije, certifikacije proizvoda, osoba i sustava upravljanja i verifikacije, punopravno uključe u međunarodnu razmjenu proizvoda, usluga i informacija.

VIZIJA HAA

Održivo punopravno članstvo u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju i vjerodostojno i proaktivno predstavljanje Republike Hrvatske u tim organizacijama u svrhu stalnog jačanja konkurentne prednosti hrvatskog gospodarstva.

STRATEŠKI CILJ HAA

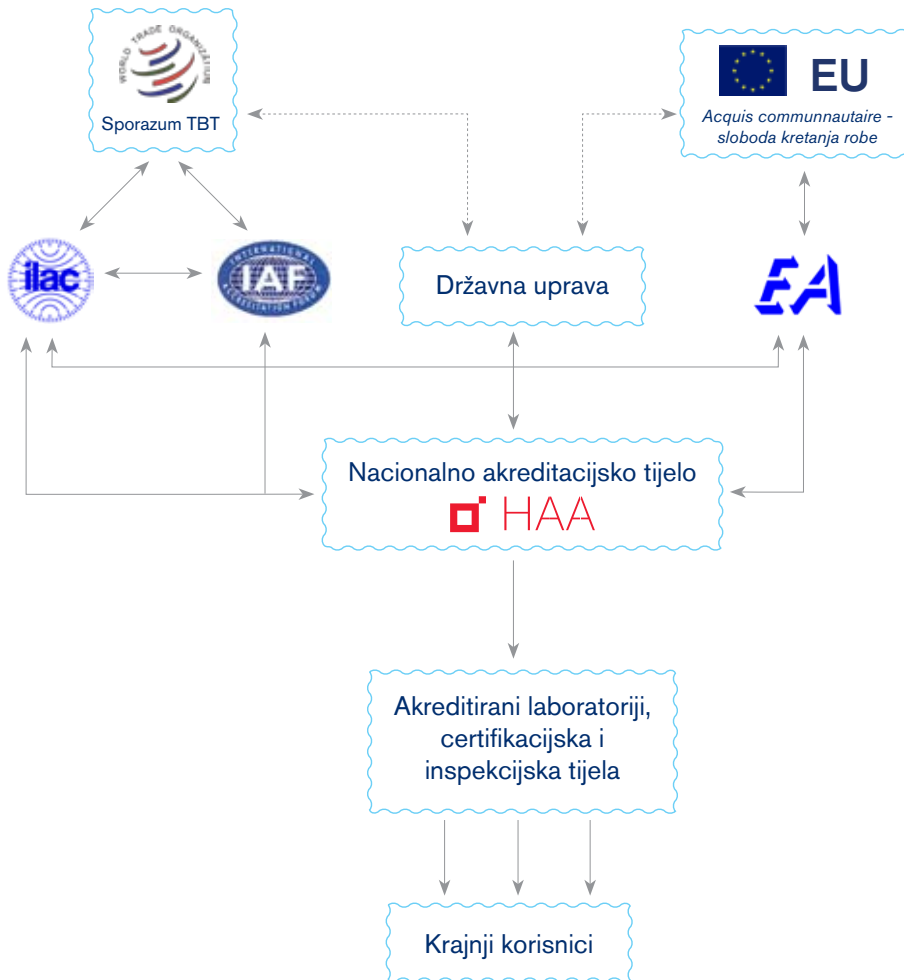
HAA - Vrhunska akreditacijska služba organizirana i djelatna prema najboljoj europskoj praksi, što će hrvatskom gospodarstvu jamčiti konkurentnost na temelju multilateralnih sporazuma i ugledom stečenim vlastitom kvalitetom rada.

KOJA JE MEĐUNORADNA ULOGA HAA ?

U 2010. godini HAA je uspješno završila postupak evaluacije/vrednovanja od strane Europske organizacije za akreditaciju (EA) te je potpisala Multilateralni sporazum o priznavanju jednakosti akreditacije s EA (EA MLA) za sve akreditacijske sheme i to za: umjerne laboratorije, ispitne laboratorije uključujući medicinske laboratorije, inspeksijska tijela, certifikacijska tijela za sustave upravljanja kvalitetom (QMS), certifikacijska tijela za sustave upravljanja okolišem (EMS), certifikacijska tijela za proizvode i certifikacijska tijela za osoblje, a 2014. i za verifikatore stakleničkih plinova (GHG). Time je HAA postigla najveće međunarodno priznanje odnosno stupanj povjerenja u jedno nacionalno akreditacijsko tijelo koje se može postići, a tijela koja su akreditirana od HAA dobila su mogućnost ravnopravnog konkuriranja na europskom tržištu roba i usluga.

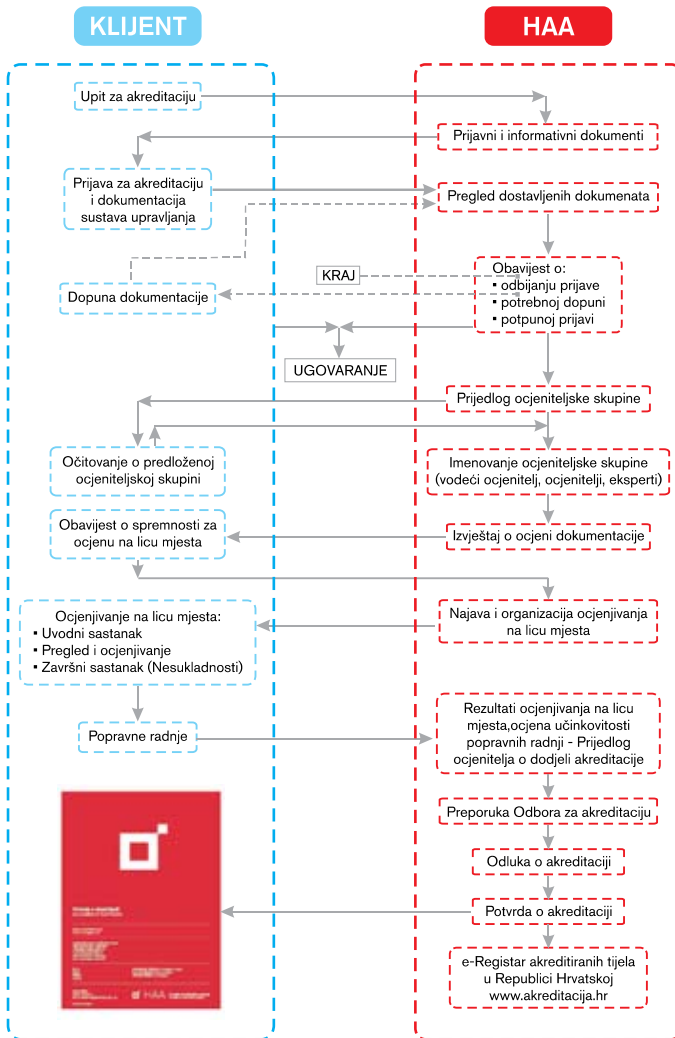
Temeljem potpisanog EA MLA HAA je postigla punopravno članstvo u Međunarodnoj organizaciji za akreditaciju laboratorija (ILAC) te je 2010. godine potpisala Sporazum o uzajamnom priznavanju akreditacije s ILAC-om (ILAC MRA). Time su HAA akreditirani ispitni (uključujući medicinske) i umjerni laboratoriji, te naknadno 2012. godine i inspeksijska tijela, dobili mogućnost ravnopravnog konkuriranja na međunarodnom tržištu roba i usluga.

Ilustracija 2. Uloga HAA u međunarodnoj razmjeni roba i usluga.

KAKO SE PROVODI AKREDITACIJA ?

■ KOJI SU AKREDITACIJSKI KRITERIJI ?

HAA provodi postupke akreditacije i održavanja akreditacije prema zahtjevima određenim sljedećim nacionalnim, europskim i međunarodnim normama i normativnim dokumentima:

- umjerni laboratoriji
 - HRN EN ISO/IEC 17025; Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija
- ispitni laboratoriji
 - HRN EN ISO/IEC 17025; Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija ili
 - HRN EN ISO 15189; Medicinski laboratoriji - Posebni zahtjevi za kvalitetu i osposobljenost
- certifikacijska tijela za certifikaciju proizvoda
 - HRN EN ISO/IEC 17065; Ocjenjivanje sukladnosti - Zahtjevi za tijela koja provode certifikaciju proizvoda, procesa i usluga
- certifikacijska tijela za certifikaciju osoblja
 - HRN EN ISO/IEC 17024; Ocjenjivanje sukladnosti – Opći zahtjevi za tijela koja provode certifikaciju osoblja
- certifikacijska tijela za certifikaciju sustava upravljanja kvalitetom (QMS), okolišem (EMS), zdravljem i sigurnošću na radu (OHSAS)
 - HRN EN ISO/IEC 17021-1; Ocjenjivanje sukladnosti - Zahtjevi za tijela koja provode audit i certifikaciju sustava upravljanja
- inspekcijska tijela
 - HRN EN ISO/IEC 17020; Opći zahtjevi za rad različitih vrsta inspekcijskih tijela.
- organizatori ispitivanja sposobnosti
 - HRN EN ISO/IEC 17043; Ocjenjivanje sukladnosti - Opći zahtjevi za ispitivanje sposobnosti
- verifikatori emisija stakleničkih plinova (GHG, MRV)
 - HRN EN ISO 14065; Staklenički plinovi - Zahtjevi za tijela koja provode validaciju i verifikaciju stakleničkih plinova za potrebe akreditacije ili drugih oblika odobrenja
- verifikatori u sustavu EMAS
 - HRN EN ISO/IEC 17021-1; Ocjenjivanje sukladnosti - Zahtjevi za tijela koja provode audit i certifikaciju sustava upravljanja
 - Uredba (EZ) 1221/2009 o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnom ocjenjivanju Zajednice (EMAS)

HRN EN ISO/IEC 17011

LABORATORIJI

ispitni i umjerni
HRN EN ISO/IEC
17025

medicinski
HRN EN ISO 15189

INSPEKCIJSKA
TIJELAHRN EN ISO/IEC
17020CERTIFIKACIJSKA
TIJELA

osoblje
HRN EN ISO/IEC
17024

proizvodi
HRN EN ISO/IEC
17065

QMS, EMS, OHSAS
HRN EN ISO/IEC
17021-1

VERIFIKATORI

GHG verifikatori
HRN EN ISO 14065

EMAS verifikatori
HRN EN ISO/IEC
17021-1 i Uredba
EZ/1221/2009

ORGANIZATORI
ISPITIVANJA
SPOSOBNOSTIHRN EN ISO/IEC
17043

GOSPODARSTVO, ZAŠTITA OKOLIŠA, ZAŠTITA ZDRAVLJA, ZAŠTITA POTROŠAČA

e-Registar akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj
www.akreditacija.hr

☐ ŠTO JE TO UPIT ZA AKREDITACIJU ?

Upit je iskaz interesa za akreditacijom koju podnosi određena organizacija zainteresirana za akreditaciju ili akreditirani TOS zainteresiran za ponovnu akreditaciju. Upit za akreditaciju može se podnijeti na HAA internetskim stranicama (www.akreditacija.hr) ispunjavanjem e-obrasca, putem emaila ili telefonski, uz obaveznu naznaku područja u kojem se akreditacija namjerava tražiti.

☐ Kada se podnosi PRIJAVA ZA AKREDITACIJU ?

U pravilu, prijava za akreditaciju podnosi se kada TOS može pružiti dokaze da ima dokumentiran, primijenjen i održavan sustav upravljanja, temeljen na relevantnoj normi i drugim pripadnim dokumentima, što znači da je pripremljen za ocjenjivanje.

Ukoliko je TOS već akreditiran po kojoj normi, a želi proširiti akreditaciju i prema kojoj drugoj normi iz područja djelatnosti HAA, tada treba ponoviti postupak prijave kao i za početnu akreditaciju.

☐ Što je to OCJENJIVANJE NA LICU MJESTA ?

Ocjenjivanje kod podnositelja prijave (ocjena na licu mjesta) ključni je dio postupka akreditacije. Ocjenjivanje se provodi na način određen normom HRN EN ISO 19011; Upute za neovisnu ocjenu/audit sustava upravljanja kvalitetom i/ili okolišem.

Tko provodi ocjenjivanje na licu mjesta ?

Ocjenjivanje na licu mjesta provodi ocjeniteljska skupina. Skupinu ocjenitelja koja će provesti ocjenjivanje čine vodeći ocjenitelj te jedan ili više ocjenitelja i eksperata. Broj ocjenitelja ovisi o opsegu prijavljenog područja akreditacije.

▣ Što je **POTVRDA O AKREDITACIJI** ?

Potvrda o akreditaciji je dokument kojim se dokazuje da je tijelo akreditirano. Kada se provedenim postupkom akreditacije utvrdi da je podnositelj prijave zadovoljio propisane zahtjeve, izdaje se potvrda o akreditaciji. Sastavni dio potvrde o akreditaciji je privitak u kojem je detaljno opisano područje akreditacije.

Potvrda o akreditaciji dostavlja se podnositelju prijave nakon podmirenja svih troškova provedenog postupka. Potvrda o akreditaciji važi najviše pet godina.

▣ Zašto i kako se provodi **NADZOR** ?

HAA provodi nadzor nad akreditiranim tijelima sa ciljem osiguravanja stalnog zadovoljenja propisanih zahtjeva za obavljanje poslova za koje je akreditacija dodijeljena.

Uvjet za održavanje potvrde o akreditaciji je trajno i potpuno zadovoljavanje akreditacijskih kriterija. Nadzor se provodi tijekom cijelog nadzornog razdoblja koje traje od dana izdavanja potvrde o akreditaciji do dana isteka njene važnosti.

▣ Koja je **UČESTALOST REDOVNIH NADZORNIH PREGLEDA** ?

Prvi redovni nadzorni pregled provodi se u razdoblju od 6 do 12 mjeseci nakon ocjene na licu mjesta, što ovisi o preporuci Odbora za akreditaciju i odluci ravnatelja HAA. Nakon toga, redovni se nadzorni pregledi u pravilu provode svakih dvanaest mjeseci.

Hrvatska akreditacijska agencija
Ulica grada Vukovara 78 - ZAGREB
Tel.: +385 (0)1 610 63 22
Fax: +385 (0)1 610 93 22
e-mail: akreditacija@akreditacija.hr
web: www.akreditacija.hr

HAA